

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1TdoV/3/2020
Identifikačné číslo spisu: 9515100050
Dátum vydania rozhodnutia: 20.09.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:9515100050.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Františka Moznera, JUDr. Petra Paludu, JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. na neverejnom zasadnutí konanom 20. septembra 2021 v Bratislave, v trestnej veci obvineného A. Č. a spol., pre pokračovací zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona a iné, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6To/7/2018, z 30. októbra 2019 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky odmieta.

Odôvodnenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 6To/7/2018, z 30. októbra 2019 postupom podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podané proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T/10/2015, z 21. marca 2018.

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T/10/2015, z 21. marca 2018 boli obvinení A. Č. podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku a K. N. podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku oslobodení spod obžaloby prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 20. marca 2015, sp. zn. VII/2 Gv 61/12/1000-134, podľa ktorej sa mali dopustiť pokračovacieho zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, vo viacčinnom súbehu s pokračovacím obzvlášť závažným zločinom podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, obaja formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, tak že

v období od druhého polroka 2010 do prvého polroka 2011 v oblasti východoslovenského regiónu, predovšetkým v obci Š.Á. a v meste L., Y. D. (voči ktorému bolo uznesením prokurátora zastavené

trestné stíhanie z dôvodu jeho úmrtia z 23. januára 2014), ako konateľ spoločnosti Q., s.r.o., F. E. č. XX, 040 11 L., IČO: XX XXX XXX, (ďalej len „Q.“), A. Č., ako riaditeľ spoločnosti Q., splnomocnený za ňu konať, K. N., ako konateľka (v čase od 10. septembra 2009 do 20. decembra 2013) spoločnosti L. (30. septembra 2011 premenovaná na Y.E.), s.r.o., U. č. XX, 045 01 G. U. R., IČO: XX XXX XXX do 29. septembra 2011 (ďalej len „L.“) a A. N. (zomrel dňa 18. apríla 2012), splnomocnený konať za firmu L., po predchádzajúcej vzájomnej dohode v úmysle obohatiť sa z finančných prostriedkov vyplácaných z tzv. eurofondov, vytvorením fiktívneho peňažného záväzku medzi menovanými firmami, vyplatením faktúry L. s fiktívnymi a duplicitnými údajmi, neuhradením faktúr subdodávateľov a nevyplatením odmeny za vykonanie prác pri realizácii eurofondového projektu, s vedomím o zámere obce Š. realizovať projekt s názvom „Revitalizácia centra obce Š.“ spolufinancovaný z prostriedkov Európskych spoločenstiev (ďalej ako „ES“), na základe Zmluvy zo dňa 22. júna 2010 číslo Q. o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej ako „NFP“) v pomere 85 % z oprávnených celkových investičných nákladov na celkovú sumu 968 640,10 eur, ktorá bola upravená dodatkom č. 1 zo 4. marca 2011 na peňažnú sumu 917 370 eur, uzatvorenej v rámci Regionálneho operačného programu, kód výzvy ROP-4. 1a-2009/01, medzi Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ako poskytovateľom NFP, a obcou Š., ktorá na podklade výsledkov verejného obstarávania vyhláseného 11. mája 2010, podpísala s dátumom 13. októbra 2010 Zmluvu o dielo k realizácii stavebnej činnosti predmetného projektu so spoločnosťou E., s.r.o., G. U. XX/A, XXX XX R., IČO: XX XXX XXX (ďalej len „E.“) a tá za týmto účelom uzavrela Zmluvu o dielo s dátumom 14. októbra 2010 so spoločnosťou H. B., s.r.o., K. XX, XXX XX L. - R., IČO: XX XXX XXX (ďalej len „H. B.“), ktorá v zastúpení Ing. Y. W., konateľa, uzavrela za tým istým účelom so spoločnosťou Q., zastúpenou A. Č., riaditeľom spoločnosti Q., s dátumom 15. októbra 2010 zmluvu o dielo číslo Q. XXXXXX/Q./XXXX na zhotovenie diela projektu „Revitalizácia centra obce Š.“ so stavebnými objektmi v celkovom počte 19, členených na dve časti - Revitalizácia nových stavieb a Rekonštrukcia existujúcich stavieb - za zmluvnú odmenu vo výške 976 853,25 eur vrátane DPH,

pričom v danom období už od mesiaca august 2010 firma Q. vykonávala podľa schválenej projektovej dokumentácie na predmetnom projekte práce prostredníctvom rozličných firiem objednaných Y. D. a A. Č. na základe uzavretých zmlúv o dielo alebo objednávok, a to so subdodávateľskými firmami - na dodávku fontány: C. R. - K. E., L. X, R. (ďalej len „K. E.“), na dodávku elektroinštalačných prác: Y., s.r.o., T. XX, XXX XX, IČO: XX XXX XXX (ďalej len „Y.“), na dodávku verejnej toalety: Y., s.r.o., Š. XXX, R. D. R. (ďalej len „Y.“), na dodávku mestského mobiliáru: E. V., s.r.o. R. X, F. (ďalej len „E. V.“), na dodávku betónu: E. s.r.o., so sídlom v R., G. U. XX/A (ďalej len „E.“), na dodávku dlažby: F. D., s.r.o., U. X, L. U. C. (ďalej len „F. D.“), na dodávku kameňa: C. L., s.r.o., E. XX/XXX, L. (ďalej len „C. L.“), na dodávku kameniva: H. G., s.r.o., C. F. XXX, L. (ďalej len „H. G.“), na dodávku stavebných prác: L., s.r.o., so sídlom v G. U. R., U. XX, do 29. septembra 2011 (ďalej len „L.“) (30. septembra 2011 premenovaná na Y.E.), i keď na objednávku A. Č. G. G. zabezpečil pre výkon prác na predmetnom diele robotníkov, ku ktorým boli na pokyn K. N. vypracované dohody o vykonaní prác podpísané K. N. za spoločnosť L. a A. N. zabezpečil z osôb pridelených na verejnoprospešné práce v obci Š. ďalšie osoby na práce na danom projekte, pričom L. nevyplatila žiadnu odmenu, ale K. N. a A. N. za spoločnosť L. vystavili a podpísali spoločnosti Q. k úhrade faktúry zo dňa 29. septembra 2010 na sumu 28 976,02 eur a zo dňa 7. decembra 2010 na sumu 609 478,73 eur s deklarovaním okrem iného aj dodávok materiálu a prác, ktoré však spoločnosť L. v skutočnosti neobstarala ani nevykonala, ale vykonali ich firmy zabezpečené spoločnosťou Q., pričom Y. D. a A. Č. za spoločnosť Q. nemali zámer uhradiť splatné faktúry za tieto práce a materiály dodané v období mesiacov august až december 2010 pri realizovaní predmetného projektu spolufinancovaného z prostriedkov Európskej únie týmto subdodávateľským spoločnostiam v úhrnnej výške 298 565,85 eur, a to firmám K. E. sumu 21 748,65 eur, Y. sumu 18 097,37 eur, F. D. sumu 83 963,98 eur, Y. sumu 65 145,11 eur, E. V. sumu 17 866 eur, E. sumu 47 520,65 eur, H. G. sumu 9 223,84 eur ani G. G. sumu 35 000 eur, ale vystavili v mene spoločnosti Q. objednávateľovi H. B. za vykonané práce, s prepracovanou kalkuláciou vzhľadom na znížený počet stavebných objektov v predmetnom projekte na celkovo 14, dve faktúry potvrdené Y. D. zo dňa 1. novembra 2010 vo výške 67 520,18 eur a 30. novembra 2010 vo výške 740 231,31 eur s nepravdivými a nadhodnotenými údajmi, pretože v zmysle vzájomnej dohody boli spoločnosti Q. v mene firmy L. duplicitne a nadhodnotene rozpočítané položky dodávok, ktoré boli vyššie uvedenými faktúrami

vyfakturované v celkovej výške 285 634,98 eur, a to v položkách betón v SO 101, 102, 103, 11, 201, 203, 205, kamenivo v SO 101, dlažba v SO 101, osadenie prvkov architektúry v SO 103, 105, 201, travertín v SO 105, 110, elektromontáž v SO 106, 108, 109, lámavý kameň v SO 201, 203, 212, príplatok k doprave a zemné práce v SO 205, a na základe toho boli v rámci Tatra banky z účtu spoločnosti H. B. pre úhradu uvedených faktúr spoločnosti Q. na účet číslo XXXXXXXXXXXX prevedené peňažné prostriedky, obdržané pred vykonaním prevodu H. B. z účtu firmy E., ako dodávateľa obce Š. - prijímateľa NFP, a síce

1. dňa 28. januára 2011 peňažné prostriedky 300 000 eur, ktoré ešte toho istého dňa vybral v hotovosti z účtu firmy Q. Y. D., a tieto peniaze spolu s A. Č. nepoužil na úhradu faktúr subdodávateľom na predmetnom projekte, ale ich použili pre vlastné potreby, pričom ich dali zaúčtovať do pokladne firmy Q. ako dotáciu a následné výdavky bez potvrdených príjmových dokladov v počte 20 splátok v celkovej sume 311 776,32 eur v prospech spoločnosti L. zastupovanej A. N. a K. N. pri uplatňovaní si voči firme Q. fakturovaných nákladov dosiahnutých aj inými subdodávateľskými firmami,

2. dňa 1. júna 2011 peňažné sumy 67 520,18 eur a 440 231,31 eur, z ktorých A. Č. dňa 2. júna 2011 vykonal bezhotovostný prevod vo výške 309 478,43 eur na účet spoločnosti L. č. XXXXXXXXXXXX/XXXX pod zámienkou zvyšnej úhrady faktúry spoločnosti L. zo 7. decembra 2010, pričom dňa 2. júna 2011 vykonala K. N. na pokyn A. N. hotovostný výber z uvedeného účtu firmy L. vo výške 307 500 eur a vybrané finančné prostriedky ešte v ten deň odovzdala A. Č., ktorý ich použil pre svoju vlastnú potrebu,

čím pri realizácii projektu spolufinancovaného z nenávratného finančného príspevku vyplateného v celkovej sume 915 135,02 eur pozostávajúcej z väčšej časti (vo výške 87,8 %) zo zdrojov Európskej únie spôsobili nadhodnotenou fakturovanou sumou pri realizácii tzv. eurofondového projektu uhradením peňažnej sumy vyfakturovanej za subdodávateľa L. v úhrnnej sume 638 454,75 eur na podklade nepravdivých, fiktívnych a duplicitných údajov o nákladoch, neoprávneným zadržaním vyplateného NFP a jeho použitím pre vlastnú potrebu škodu fondu EFRR v celkovej výške 542 686,54 eur a neuhradením za vykonané práce s podvodným úmyslom spôsobili škodu viacerým poškodeným subdodávateľom v celkovej výške 298 565,85 eur, a to firmám K. E. v sume 21 748,65 eur, Y. v sume 18 097,37 eur, F. D. v sume 83 963,98 eur, Y. v sume 65 145,11 eur, E. V. v sume 17 866 eur, E. v sume 47 520,65 eur, H. G. v sume 9 223,84 eur a G. G. sumu 35 000 eur.

Špecializovaný trestný súd týmto rozsudkom zároveň podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku odkázal poškodených F. D., Y., E., H. G., C. R. - K. E. a Y. s ich nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Generálny prokurátor v neprospech oboch obvinených napadol dovolaním uznesenie najvyššieho súdu z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. b), i) Trestného poriadku.

Argumentoval v podstate tak, že Špecializovaný trestný súd v konečnej fáze sporne vyhodnotil vykonané dôkazy, resp. niektoré z nich opomenul vyhodnotiť a skutkový stav, zistený na základe vykonaného dokazovania, nesprávne právne posúdil. Prvostupňový súd teda rozhodol o skutku bez starostlivého uváženia všetkých okolností prípadu jednotlivo ako aj v ich súhrne, čím porušil § 2 ods. 12 Trestného poriadku, keďže sa neopodstatnene priklonil na stranu obvinených tým, že svoje finálne závery uvádzal neobjektívne a výhradne v ich prospech a druhostupňový súd zamietol odvolanie prokurátora, pričom na verejnom zasadnutí 30. októbra 2019 rozhodoval v nezákonnom zložení.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku uviedol, že najvyšší súd rozhodoval v merite vecí ako súd odvolací celkom dvakrát, a to po prvý raz pod sp. zn. 6To/11/2016 a neskôr pod sp. zn. 6To/7/2018 (dovolaním napadnuté rozhodnutie).

Pokiaľ ide o prvé rozhodovanie pod sp. zn. 6To/11/2016 vysvetlil, že predmetná vec bola najvyššiemu súdu predložená 19. septembra 2016 a zároveň pridelená do senátu 6T, tvoreného v zmysle vtedy aktuálneho rozvrhu práce z JUDr. Daniela Hudáka, JUDr. Štefana Michálik a JUDr. Viliama

Dohňanského. Namiesto toho však najvyšší súd o podaných odvolaniach rozhodol na neverejnom zasadnutí konanom 14. júna 2017 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Daniela Hudáka a sudcov JUDr. Štefana Michálik a JUDr. Dany Wänkeovej. Naposledy menovaná sudkyňa pritom v danom čase bola členkou senátu 2T a výmena či náhrada člena odvolacieho senátu za jej osobu nebola žiadnym spôsobom zdokumentovaná.

Poznamenal, že nedostatok spočívajúci v zdokladovaní iného personálneho zloženia senátu v tejto veci bol prokuratúrou signalizovaný predsedníčke najvyššieho súdu, ktorá ju v nadväznosti na to informovala, že člen senátu JUDr. Viliam Dohňanský sa v čase konania neverejného zasadnutia 14. júna 2017 nachádzal na dovolenke a že zastupujúca členka senátu bola určená prípisom z 12. júna 2017. Generálny prokurátor i napriek tomu zastáva názor, že v danom prípade bolo rozhodnuté bez riadneho zdokumentovania nejakého dôvodu neodkladnosti a dôvodu zastupovania. Predmetná vec totiž bola na najvyššom súde od 19. septembra 2016, nešlo o súrne rozhodovanie a JUDr. Viliam Dohňanský bol v relevantnom čase, obzvlášť v mesiacoch jún až august 2017 súčasťou dotknutého senátu pri rozhodovaniach v iných trestných veciach. Zjavne teda neexistoval vážny dôvod na jeho zastupovanie v preskúvanom prípade.

Na podporu svojej argumentácie poukázal na prehľad termínov zasadnutí senátu 6T v letných mesiacoch roku 2017, ktorých bol osobne účastný JUDr. Viliam Dohňanský; ide o dátumy z: 1. júna 2017, 12. júla 2017, 17. júla 2017, 18. júla 2017, 27. júla 2017, 3. augusta 2017, 10. augusta 2017, 15. augusta 2017, 23. augusta 2017 a 28. augusta 2018.

V medziobdobí od 1. júna 2017 do 12. júla 2017 sa pritom pred senátom 6T najvyššieho súdu uskutočnili len štyri termíny, a to 8. júna 2017 (v zložení senátu: JUDr. Štefan Michálik, JUDr. Daniel Hudák a JUDr. František Mozner), 14. júna 2017 (v zložení senátu: JUDr. Daniel Hudák, JUDr. Štefan Michálik a JUDr. Dana Wänkeová), 22. júna 2017 (v zložení senátu: JUDr. Daniel Hudák, JUDr. Dana Wänkeová) a 28. júna 2017 (v zložení senátu: JUDr. Daniel Hudák, JUDr. František Mozner a JUDr. Patrik Príbelský, PhD.). Vo veciach, v ktorých bol predsedom senátu JUDr. Daniel Hudák bolo v období od 14. júna 2017 do 28. júna 2017 podľa generálneho prokurátora zistené obsadenie senátu rozličnými sudcami mimo určené zloženie podľa rozvrhu práce týkajúceho sa senátu 6T, a to aj pre veci odvolacieho a dovolacieho konania, v ktorých je pochybná existencia neodkladnosti rozhodnutia bez regulérneho člena senátu. Generálny prokurátor ďalej poukázal na tú skutočnosť, že sudcovia JUDr. Daniel Hudák a JUDr. Štefan Michálik sa 14. júna 2017 okrem preskúvanej veci zúčastnili aj na rozhodovaní v ďalších dvoch veciach v rámci senátu 6T najvyššieho súdu a taktiež vo veci vedenej pod sp. zn. 1TdoV/7/2016, kde došlo k zrušeniu uznesenia odvolacieho senátu a zároveň k rozhodovaniu o väzbe. Takže okrem tohto dvojakeho náročného rozhodovania mali menovaní sudcovia v senáte s JUDr. Danou Wänkeovou konať a rozhodnúť v ďalších trestných veciach, čo sa nezdá byť pre rozsah uvedených trestných vecí ľahko realizovateľné.

Dovolateľ osobitne upriamil pozornosť na to, že 23. augusta 2017 senát 6T s účasťou JUDr. Viliama Dohňanského v jeden deň rozhodoval v odlišnom (až trojakom) zložení, a to vo veciach vedených pod sp. zn. 6Tdo/41/2017 a 6Tdo/9/2017 so sudcom JUDr. Štefanom Michálikom pod vedením JUDr. Daniela Hudáka, vo veciach vedených pod sp. zn. 6Urto/5/2017, 6Tdo/35/2017 a 6To/12/2016 so sudcom JUDr. Danielom Hudákom pod vedením JUDr. Štefana Michálik a vo veci vedenej pod sp. zn. 6Tdo/11/2017 so sudcom JUDr. Františkom Moznerom pod vedením JUDr. Štefana Michálik.

V ďalšej časti podaného dovolania generálny prokurátor upriamil pozornosť na otázku dôveryhodnosti senátu 6T najvyššieho súdu, ktorá bola predmetom novinárskeho článku z 9. apríla 2020 na internetovej stránke Denníka N.

Čo sa týka druhého rozhodovania najvyššieho súdu pod sp. zn. 6To/7/2018, generálny prokurátor svoje dovolanie odôvodnil tým, že po vydaní druhého rozsudku Špecializovaným trestným súdom bola prokurátorom súčasne pri odôvodňovaní odvolania vznesená námietka zaujatosti voči menovaným členom senátu pod sp. zn. 6To/11/2016, a to pre arbitrárne a tendenčné rozhodovanie v odvolacom

konaní, prihládajúc na pravidlo rozvrhu práce najvyššieho súdu, že vec sa pri opätovnom predložení odvolaciemu súdu prideluje senátu, ktorý vo veci rozhodoval naposledy. Až po dopyte bola prokuratúre 13. mája 2019 doručená odpoveď predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej, že danej veci bola pridelená nová sp. zn. 6To/7/2018 a že zákonnými sudcami sú okrem nej aj sudcovia JUDr. Štefan Michálik a JUDr. Viliam Dohňanský. Dotknutú námietku zaujatosti vyhodnotila ako námietku smerujúcu proti senátu 6T, ktorý v tejto veci už rozhodol, za nejasnú a neopodstatnenú.

Generálny prokurátor poukázal aj na čl. V rozvrhu práce najvyššieho súdu s tým, že zastupovanie sudcov najvyššieho súdu zo zastupujúceho senátu sa predpokladá v prípadoch vylúčenia z prejednávania a rozhodovania veci alebo nemožnosti účasti na rozhodovaní veci z iných vážnych dôvodov (napr. dočasné pridelenie sudcu, stáž, prerušenie výkonu funkcie sudcu) alebo náhlejšej neprítomnosti sudcu na pracovisku alebo pre čerpanie dovolenky, kedy rozhodovanie neznesie odklad.

V senáte 6T sa podľa dovolateľa na verejnom zasadnutí konanom 30. októbra 2019 nachádzali dvaja namietaní sudcovia, pričom predsedníčka senátu sa včasne podanou námietkou zaujatosti riadne nezaoberala, ale až na podnet jej podávateľa označila námietku za neopodstatnenú. Je preto sporné a zároveň pochybné, prečo sa predsedníčka senátu, JUDr. Gabriela Šimonová, ňou zaoberala na verejnom zasadnutí a zastupujúcu prokurátorku vyzvala na vyjadrenie, či trvá na námietke zaujatosti z 29. marca 2018.

Zloženie senátu bolo navyše v rozpore nielen so zoznamom zákonných sudcov vyplývajúcim z rozvrhu práce, potvrdeným predsedníčkou senátu v jej prípise z 9. mája 2019, ale aj s ústavnou zásadou neodňateľnosti prípadu zákonnému sudcovi.

Totíž po 1. máji 2018 ako aj počas celého roka 2019 bol senát 6T najvyššieho súdu tvorený z predsedov senátu JUDr. Štefana Michálika, JUDr. Gabriely Šimonovej a člena senátu JUDr. Viliama Dohňanského. Až na základe opatrenia č. 7 k rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2019, s účinnosťou 1. júla 2019, sa do označeného senátu zaradil ako tretí predseda senátu JUDr. Štefan Harabin, ktorý bol do účinnosti opatrenia č. 2 z 24. januára 2019, a teda aj počas celého roka 2018, predsedom senátu 4T v druhom poradí. Sudca JUDr. Štefan Harabin mal pritom v čase od 24. januára 2019 do 30. júna 2019 prerušený výkon funkcie sudcu podľa § 24 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. V čase predloženia predmetnej veci v roku 2018 JUDr. Štefan Harabin nebol zaradený do senátu 6T a v uvedenom priebehu roka 2019 nebol zaradený v žiadnom senáte, pričom po uplynutí prerušeného výkonu funkcie sudcu sa ani nevrátil do senátu 4T, ale na čas od 1. júla 2019 do 30. novembra 2019 sa stal predsedom senátu 6T v treťom poradí; od 1. decembra 2019 do 31. decembra 2019 mal opäť prerušený výkon funkcie sudcu.

Podľa názoru generálneho prokurátora neexistoval žiaden zákonný a ani vecný dôvod na účasť JUDr. Štefana Harabina v senáte, ktorý v tejto trestnej veci rozhodoval 30. októbra 2019.

V tejto súvislosti poukázal na prehľad rozhodnutí senátu 6T najvyššieho súdu v poslednom štvrťroku 2019, kedy tento senát rozhodoval na neverejných zasadnutiach 30. septembra 2019, 2. októbra 2019, 9. októbra 2019, 22. októbra 2019, 23. októbra 2019, 28. októbra 2019, 30. októbra 2019, 6. novembra 2018, 13. novembra 2018, 28. novembra 2019 a 4. decembra 2019.

JUDr. Štefan Harabin podľa záznamu predsedníčky senátu z 30. októbra 2019 zastúpil v tejto trestnej veci člena senátu, JUDr. Štefana Michálika, nakoľko tento bol na dovolenke. Podľa iného záznamu predsedníčky senátu z 26. septembra 2019 bol termín verejného zasadnutia určený na 30. októbra 2019, pričom JUDr. Štefan Michálik bol súčasťou senátneho rozhodovania na najvyššom súde ešte 28. októbra 2019 a potom 6. novembra 2019. Podľa generálneho prokurátora je pritom zjavné, že medzi uvedenými dňami bol termín 30. októbra 2019 v predmetnej veci, napadnutej najvyššiemu súdu ešte 15. mája 2018, bez splnenia podmienky neznesenia odkladu. Ak aj 30. októbra 2019 sudca JUDr. Štefan Michálik čerpal dovolenku, predsedníčka senátu mohla a aj mala s ohľadom na iné termíny v danej veci zrušiť termín verejného zasadnutia.

Nesprávne právne posúdenie skutku v intenciách dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku generálny prokurátor vidí v tom, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu trpí arbitrárnosťou a nepreskúmateľnosťou. Odvolací súd podľa generálneho prokurátora riadne nepreskúmal napadnutý rozsudok prvostupňového súdu, nevysporiadal sa s vecnou a právnou argumentáciou odvolania.

Najvyšší súd v predchádzajúcom odvolacom konaní rozhodol 14. júna 2017 uznesením podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) a f) Trestného poriadku o zrušení rozsudku Špecializovaného trestného súdu v plnom rozsahu a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie. Už toto prvé rozhodnutie odvolacieho súdu sa podľa generálneho prokurátora opieralo o vymenované dôvody bez ich skutočného naplnenia a vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Senát 6T najvyššieho súdu navyše týmto uznesením arbitrárne prejudikoval budúce rozhodnutie súdu prvého stupňa bez toho, aby využil svoje oprávnenie a obžalovaných sám oslobodil spod obžaloby.

Generálny prokurátor uviedol, že po zrušení prvého rozsudku Špecializovaného trestného súdu sa z dôvodu odmietnutia návrhu prokurátora nekonalo doplnenie dokazovania a ani zistený skutkový stav veci sa nezmenil. I napriek tomu však podľa jeho názoru zistené skutkové okolnosti napĺňajú všetky zákonné znaky skutkových podstat žalovaných trestných činov. S ohľadom na výsledky vykonaného dokazovania je generálny prokurátor názoru, že skutok sa stal ako je uvedené v obžalobe a že sa ho obvinení dopustili spoločným konaním. Právne posúdenie súdu prvého stupňa, že u obvineného A. Č. nejde o trestný čin a že obvinená K. N. skutok nespáchala, preto považuje za nesprávne.

Podľa generálneho prokurátora bolo jednoznačne preukázané, že obvinený A. Č. ako riaditeľ firmy Q. zabezpečoval v druhom polroku 2010 realizáciu stavebných prác v obci Š. na projekte s názvom Revitalizácia centra obce Š., a to tak, že za uvedenú firmu objednával u jej dodávateľov stavebný materiál, dodávku služieb a iných tovarov v zmysle projektovej dokumentácie k predmetnej stavbe. Pri niektorých objednávkach vystupoval sám, pri niektorých spoločne s Y. D., konateľom spoločnosti Q., ktorý aj v takých prípadoch podpisoval dodávateľsko-odberateľské zmluvy. Viacerí svedkovia pred súdom potvrdili, že obvinený A. Č. odkladal za Q. zaplatenie splatných faktúr dodávateľov a odbíjal požiadavky oprávnených poškodených firiem s tým, že ešte „oni nemajú zaplatené a potom zaplatia aj oni im“. Zbavovaniu sa úhrad za vykonané práce a dodané tovary a služby nasvedčuje samotná výpoveď svedka Š. z firmy F. D., ktorý jasne vypovedal, že na stretnutie za účelom rokovania o úhradách za stavebný materiál prišiel na novom aute, pričom na to smerom k obvinenému reagoval tak, že si „kúpil auto za jeho peniaze“, a mal aj záujem o uplatnenie si pohľadávky za firmu k predmetnému vozovému parku.

Na hlavnom pojednávaní bolo podľa dovolateľa jasne preukázané, že obvinený A. Č. disponoval právom k bankovému účtu spoločnosti Q. a napriek obdržaniu finančných prostriedkov od odberateľa H., a. s. v januári 2011 za vystavenú faktúru v mene firmy Q., z 1. novembra 2010 spoločne s Y. D. za splatné faktúrované záväzky firmy Q., hoci sa dodávatelia sťažovali u odberateľa, a ten zabezpečil uvedenú čiastočnú úhradu pre uspokojenie nárokov poškodených, neuhradili, ale nakúpili do firmy osobné motorové vozidlá zn. Škoda a BMW. Uvedená skutočnosť jasne nasvedčuje tomu, že obvinený ako aj jeho spoločník, Y. D., nemali úmysel zaplatiť dodávateľom firmy Q. za vykonané a dodané práce a materiál. Tento fakt podľa generálneho prokurátora umocňuje aj tá preukázaná skutočnosť, že do účtovníctva firmy Q. spoločne s Y. D. nechali zaúčtovať faktúru firmy L. zo 7. decembra 2010, vystavenú za firmu L. na sumu 609 478,73 eur obvinenou K. N. k predmetnému stavebnému dielu, ku ktorej zúčtovali čiastočnú úhradu pokladničnými výdavkovými dokladmi. Táto faktúra už svojim obsahom nasvedčuje tomu, že je nepravdivá a fiktívna, pretože obsahuje fakturované služby a práce, ktoré nevykonala firma L., ale vykonali ich priamo dodávatelia firmy Q. pre firmu Q., a to na základe objednávok aj obvineného A. Č..

Podľa generálneho prokurátora bol to priamo obvinený A. Č., ktorý túto fiktívnu a neoprávnenú (keďže obsahovala práce a tovar iných dodávateľov bez nejakého zmluvného vzťahu) faktúru uhradil vo zvyšnej časti tak, že po obdržaní ďalšej finančnej čiastky na účet Q. od jej odberateľa H. následne poukázal na

účet L. s tým, že po vzájomnej dohode s A. N. a K. N. šiel 2. júna 2011 osobne k výberu finančných prostriedkov z účtu L., aby túto peňažnú hotovosť v sume 307 500 eur s ďalšími osobami od K. N. aj fyzicky prevzal. Opätovne aj takou preukázanou skutočnosťou, a teda nielen skutkovou okolnosťou, je tak preukázaný úmysel u obvineného A. Č. neuhradiť splatné záväzky dotknutým poškodeným firmám za dodané a vykonané práce na projekte Revitalizácia centra obce Š. v celkovej výške 298 565,85 eur.

V uvedenom konaní je podľa generálneho prokurátora dostatočne preukázané, že boli naplnené všetky zákonné znaky pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, pretože s vedomím o pozícii firmy Q., v mene ktorej ako zodpovedná osoba konal. V odberateľsko-dodávateľskom reťazci, pri opakovaných úhradách faktúr Q. zo strany jej odberateľa, spoločne s Y. D. opakovane neuhradili splatné faktúry jej viacerých dodávateľov, ale v jednom prípade nakúpili do majetku firmy Q., za takto utŕžené peniaze, osobné autá a v druhom prípade za súčinnosti obvinenej K. N. na úkor poškodených dodávateľov firmy Q., u ktorých existoval nárok na finančné plnenie, poukázali finančné prostriedky firme L. za prijatú a zaúčtovanú fiktívnu faktúru. Podvodný úmysel so zistným motívom, pri takýchto tzv. fakturačných podvodoch, je teda jasne preukázaný.

Súčasne je u oboch obvinených preukázané aj naplnenie všetkých zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev. Na hlavnom pojednávaní bolo podľa generálneho prokurátora preukázané, že firma Q. mala byť dodávateľom prác na projekte s názvom Revitalizácia centra obce Š. spolufinancovaného obcou Š., ktorá bola prijímateľom nenávratného finančného príspevku v rámci Regionálneho operačného programu od jeho poskytovateľa - Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. O tejto projektovej dokumentácii, ktorá obsahovala celkovo 22 stavebných objektov s vykalkulovaným rozpočtom a výkazom - výmerov vyše 900 000 eur, mal obvinený A. Č. preukázanú vedomosť, keďže ako vyplýva z vykonaných dôkazov, a to aj z výpovede jeho samotného, zastupoval firmu Q. na rokovaníach u starostu obce Š. k určení dodávateľa realizácie predmetného eurofondového projektu. Nie je pravdou jeho tvrdenie, že sa o tom dozvedel neskôr, lebo pri implementácii predmetného projektu získal obvinený A. Č. pre svoju firmu A.-V. R. aj zákazku výkonu stavebného dozoru, v dôsledku ktorého potvrdzoval vykazované práce a dodávku materiálov na predmetnom projektovom diele. Pritom bol skorší zámer, že firma Q. mala byť dodávateľom firme E. ako hlavnému dodávateľovi obce Š., čo potvrdil aj obvinený A. Č. vo svojom vyjadrení k zaistenej vypracovanej zmluve medzi menovanými firmami. Navyše aj ďalšie zmluvy o dielo, uzavreté za firmu Q., či už s firmou H. alebo L., obsahujú v záverečných ustanoveniach doložku oprávnenia realizácie kontroly dodávok orgánmi poskytovateľa nenávratného finančného príspevku podľa smerníc Európskej únie, a to kontrolu obchodných dokumentov ako aj vecnú kontrolu v súvislosti s realizáciou projektu pracovníkmi SORO. Je teda jednoznačne preukázaná vedomosť o čerpaní finančných prostriedkov z fondu Európskej únie, na úkor ktorého dochádzalo k podvodnému konaniu.

Generálny prokurátor ďalej uviedol, že nakoniec v zmysle zápisu o odovzdaní a prevzatí diela z 31. marca 2011 bolo v skutočnosti vykonaných celkovo 8 nových a 6 zrekonštruovaných stavených objektov namiesto plánovaných a vykalkulovaných 22. Zníženie stavených objektov z pôvodného počtu 22, resp. 19 až na 14, ako zásadnú skutočnosť podstatnú pre zmenu kalkulácie, však vôbec nezohľadňovali faktúrované dodávky a práce, a to počnúc práve firmou Q., zastúpenou obvineným A. Č. a zomrelým Y. D., ktorí mali podstatný podiel na tom, že sa neoprávnene a nadhodnotene faktúrovali dodávky a následne na základe toho sa postupne prefaktúrovali projektové aktivity voči prijímateľovi nenávratného finančného príspevku, ktorý ich predkladal k preplateniu predovšetkým zo zdrojov Európskej únie.

V stíhanom skutku bola obvinenému A. Č. podľa dovolateľa jasne preukázaná súčinnosť poskytnutá okrem Y. D. a A. N. (neskôr zomrelých) aj obvinenou K. N., a to či už pri samotnom vystavení inkriminovanej faktúry za firmu L. zo 7. decembra 2010 na sumu 609 478,73 eur pre firmu Q., obsahujúcej nepravdivé a nesprávne údaje, podpísaním nepravdivých dohôd o výkone prác, ako aj pri výbere peňažnej hotovosti z účtu L. vo výške 307 500 eur, a to bezprostredne po prevedení peňažných prostriedkov z účtu Q., pochádzajúcich reťazovitými transakciami od obce z vyplateného nenávratného finančného príspevku.

Špecializovaný trestný súd skonštatoval, že doplnenie dokazovania nepovažoval za potrebné, pričom odmietnutie návrhov prokurátora podľa generálneho prokurátora ani odvolací súd pri zrušení rozhodnutia v predchádzajúcom odvolacom konaní nepodrobil kritike. Súd preto na základe takéhoto dokazovania uzavrel, že mal za preukázané, že vykonané dôkazy v podstate preukazujú, že skutok sa stal tak, ako je uvedený vo výroku tohto rozsudku, s výnimkou jeho návetia, že osoby obžalovaného A. Č., K. N., Y. D. a A. N. konali na základe predchádzajúcej vzájomnej dohody s cieľom spôsobiť škodu jednak na prostriedkoch poskytnutých z Európskej únie, jednak jednotlivo vymenovaným poškodeným, pretože existencia takejto dohody preukázaná nebola. Takýto záver je však podľa generálneho prokurátora v rozpore s jeho rozhodnutím u obvinenej K. N., že nebolo dokázané, že spáchala skutok.

Oslobodenie spod obžaloby podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku je podľa názoru generálneho prokurátora podmienené zisteniami, že sa obžalovaný nedopustil žiadneho konania kladeného mu za vinu. V rozpore s tým však prvostupňový súd skonštatoval, že skutok sa stal ako je uvedené vo výrokovej časti jeho rozsudku s výnimkou jeho návetia, že osoby A. Č., K. N., Y. D. a A. N. konali na základe predchádzajúcej vzájomnej dohody s cieľom spôsobiť škodu na prostriedkoch poskytnutých z Európskej únie a tiež jednotlivo vymenovaným poškodeným, pretože existencia takejto dohody preukázaná nebola. Napriek tomu je teda podľa dovolateľa preukázané, že obvinená K. N. sa dopustila konania založeného na zastupovaní spoločnosti L. (30. septembra 2011 premenovanej na Y.E.) ako konateľka (s trvaním funkcie od 20. septembra 2009 do 20. decembra 2013) a na: (i.) vypracovaní a podpísaní dohôd o vykonaní prác pre osoby na práce na inkriminovanom projekte, pričom firma L. nevyplatila žiadnu odmenu, (ii.) vystavení a podpísaní faktúry z 29. septembra 2010 na sumu 28 976,02 eur a zo 7. decembra 2010 na sumu 609 478,73 eur spoločnosti Q. k úhrade s deklarováním okrem iného aj dodávok materiálu a prác, ktoré však spoločnosť L. v skutočnosti neobstarala ani nevykonala, ale vykonali ich firmy zabezpečené spoločnosťou Q., (iii.) vykonaní hotovostného výberu z účtu firmy L., na ktorý 2. júna 2011 vykonal A. Č. bezhotovostný prevod vo výške 309 478,43 eur pod zámkou zvyšnej úhrady faktúry spoločnosti L. zo 7. decembra 2010 vo výške 307 500 eur a ich odovzdání A. Č., ktorý ich použil pre svoju vlastnú potrebu, a to 2. júna 2011.

Dovolateľ je toho názoru, že uvedené nepochybne preukázané skutočnosti už samy osebe zakladajú vedomé a úmyselné protiprávne konanie obvinenej K. N., pretože jej konaním došlo nielen k predstieranému uhrádzaniu faktúry peňažnou transakciou 2. júna 2011, ale aj k vystaveniu a predstieranému uhradeniu fiktívnych a nepravdivých faktúr za účelom ich použitia pre deklarovanie výdavkov pri realizácii rekonštrukcie námestia obce Š. v rozpore so skutočnosťou. Napokon, i prvostupňový súd má za preukázané, že vo firme L. „pracovala“ aj obvinená K. N. a z výpovede svedkyne A. súd zistil, že doklady o dohodách prác s robotníkmi na stavbe v obci Š. vyhotovila a zaslala sociálnej poisťovni na požiadanie obvinenej K. N., ktorá ich aj podpísala. Pritom bolo preukázané, že tieto boli v rozpore so skutočnosťou a slúžili len na podloženie nepravdivej fakturácie, pretože robotníkov na stavbe v zmysle objednávky Č. zabezpečoval a vyplácal poškodený G.. Preto je podľa generálneho prokurátora aj účelová, súdom prevzatá jeho obhajoba, že bolo potrebné vykonať ďalší objem prác na zabudovanie dodaného materiálu. Bolo tiež preukázané, že práve na požiadanie obvinenej N. bola účtovníčkou vyhotovená faktúra č. 2010/12/01 s dátumom vyhotovenia 7. decembra 2010 na celkovú sumu 609 478,73 eur, ktorá doniesla svedkyňi Zmluvu o dielo ako podklad na vyhotovenie predmetnej faktúry. Túto zistenú a preukázanú skutkovú okolnosť však súd vyhodnotil nesprávne, bez zohľadnenia jej vzájomnej súvislosti na iné skutkové okolnosti. Súd mal pritom za preukázané aj to, že obvinená K. N., na podnet svojho otca A. N., šla do banky s A. Č., vybrala hotovosť 307 500 eur, ktoré mu aj ponechala.

Keďže samotná svedkyňa okrem iného uviedla, že obvinená K. N. na ňu pôsobila ako nejaký poslíček, pretože ničomu nerozumela, také zistenie súdu nezabavuje menovanú z trestnoprávnej zodpovednosti, ale môže mať nanajvýš vplyv na iné právne posúdenie formy súčinnosti na žalovanom trestnom čine ako spolupáchateľstvo. Súd mal za preukázané, že relevantné úkony za firmu L. realizoval aj nebohý A. N.. Už z kontextu uvedeného, bola podľa mienky generálneho prokurátora zreteľne dokázaná dohoda medzi obvinenými A. Č. a K. N. ako aj zomrelými Y. D. a A. N.. Súd prvého stupňa napokon takúto

preukázanú okolnosť o dohode medzi A. Č. a Y. D. vopred v odôvodnení svojho rozsudku aj skonštatoval (na str. 9).

Na podklade týchto skutočností generálny prokurátor vzniesol námietku voči konečnému rozhodnutiu súdu, že obvinená K. N. nespáchala žalovaný skutok, pričom poukázal na jej aktívnu účasť pri fiktívnom predstieraní dodávok materiálu a prác firmou L. s cieľom poškodiť a ukrátiť o peňažné plnenie subdodávateľov, ktorí skutočnými prácami vykonali projektové aktivity financované hlavne z fondu Európskej únie, a tým aj poškodiť finančné záujmy Európskej únie.

Prvostupňový súd pri menovaní dôkazov, obzvlášť výsluchov svedkov R. (K. R. - dodávka fontány), Š. (F. D. - dodávka dlažby), F. (Y. - dodávka elektroinštalácie), O. (E. - dodávka betónu), R. (Y. - dodávka samočistiacej toalety), A. (H. G. - dodávka kameniva) zistil, že práce a dodávky materiálu zabezpečoval obvinený Č., ktorý odďaľoval neplatenie za faktúry skutočným dodávateľom a vyhováral sa pre neplatenie za dodávky, a že materiál pre firmu L. sa nedodával. Prvostupňový súd podľa dovolateľa napokon aj zistil najmenej v prípade elektroinštalácie duplicitné, a teda nepravdivé faktúrovanie firmou L.. Zistil aj nehodnovernosť svedkov, ktorí konali v mene firiem vystupujúcich ako reťazoví objednávateľia prác u firmy Q., zastupovanej obvineným A. Č. - či už Ing. Š. (E.) alebo Ing. W. (H.), keď boli preukázané umelo a nepravdivo vytvorené doklady o začatí prác po dátume deklarovaného verejného obstarávania dodávateľa projektových prác. Preukázané bolo aj to, že podklady pre tieto dokumenty zabezpečoval obvinený A. Č. v mene firmy A. R., vybranej a zodpovednej za stavebný dozor, ktorý aj zmanažoval stavebné práce, realizované už skôr.

Generálny prokurátor sa nestotožňuje so záverom súdu, ktorý si vytvára domnienky a kladie otázku, prečo firma Q. vystavila faktúru v decembri 2010 na tak závažnú sumu, čo vyvoláva dojem, že vlastne realizáciu takmer celého diela vykonala táto spoločnosť. Samotný súd pritom konštatuje, že uvedená skutočnosť nie je pravdou, keďže firma L. položky dodávok preukázateľne nadhodnotila alebo vystavila duplicitne a „práce“ vyfaktúrované spoločnosťou L. na predmetnej stavbe boli spochybnené všetkými svedkami vypočutými na hlavnom pojednávaní. Z tohto dôvodu dovolateľ dospel k presvedčeniu, že súd prvého stupňa sa vyhýba záverom, že také konanie, najmä zo strany obvineného A. Č. za firmu Q., preukazuje podvodné a nepravdivé deklarovanie nadhodnotených a taktiež fiktívnych dodávok prác a materiálu pri realizovaní predmetného projektu financovaného z väčšej časti z fondu Európskej únie.

V ďalšej časti dovolania sa generálny prokurátor dôrazne ohradil voči záveru prvostupňového súdu, že je limitovaný v tom, čo môže byť podkladom pre jeho rozhodnutie. V tomto smere sa nestotožňuje s názorom súdu po preskúmaní uznesenia vyšetrovateľa z 24. januára 2013, ktorým bolo obom obvineným vznesené obvinenie za žalovaný trestný čin, že skutok, za ktorý bola podaná obžaloba, nie je v tejto časti totožný so skutkom, za ktorý bolo obžalovaným vznesené obvinenie a posledný odsek vo výrokovej časti obžaloby je možné charakterizovať ako doplnenie skutku, ktorý mali obžalovaní spáchať bez riadneho procesného postupu v zmysle ustanovení Trestného poriadku formou rozšírenia obvinenia podľa § 206 ods. 4 Trestného poriadku za ďalší skutok. Názor súdu, že obžaloba tým trpí procesnou chybou, ktorá spôsobuje nemožnosť uznať obžalovaných za vinných, považuje za mylný a nesprávny.

V rozhodnutí vyšetrovateľa podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku bolo skonštatované, že sa vznáša obvinenie vyššie menovaným osobám pre konkrétne dva trestné činy a pri jeho popise skutku je dostatočne skonštatované, že išlo o projekt financovaný z prostriedkov Európskej únie a konanie obvinených malo smerovať k poškodeniu jednotlivých subdodávateľov, a to firiem K. E., Y., F. D., Y., E. V., E., H. G. a G. G.. Ak aj obžaloba rozšírila v následku dostatočne a zreteľne popísaného konania spôsobenie škody o vyčíslenie škody fondu Európskej únie pri trestnom čine podľa § 261 Trestného zákona, u ktorého v základnej skutkovej podstate sa ani nevyžaduje spôsobenie škody, ide podľa generálneho prokurátora o upresnenie kvalifikovaného následku pri zachovaní totožnosti konania, teda v žiadnom prípade nejde o nejakú skutkovú okolnosť, pre ktorú je potrebné formálne postupovať podľa § 206 ods. 4 Trestného poriadku, ako sa chybne domnieva prvostupňový súd. Postup podľa citovaného zákonného ustanovenia sa vyžaduje pre ďalší čiastkový útok pokračovacieho trestného činu, o čo v danom prípade nejde. Inými slovami podľa generálneho prokurátora tu nešlo o rozšírenie skutku

nejakým ďalším konaním so spôsobením škody ďalšiemu poškodenému, pretože konanie kladené za vinu obvineným zostalo nedotknuté. Mimochodom, súd potom z dôvodu „výtky“ doplnenia ďalšieho poškodeného, nesprávne posúdil žalované konanie spôsobujúce škodu iným poškodeným osobám.

V tomto prípade ide podľa generálneho prokurátora už od rozhodnutia vyšetrovateľa jednoznačne o skutok fakturačného podvádzania subdodávateľov aj prostredníctvom nepravdivého a neoprávneného faktúrovania prác na tzv. eurofondovom projekte, posudzovaný ako súbeh trestných činov podvodu a poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností, pretože konanie obvinených malo dopad okrem poškodených subdodávateľov aj na záujmy účelného využívania verejných zdrojov. V obžalobnom návrhu nejde podľa generálneho prokurátora o žiadnu zmenu skutkového stavu, ktorá by nejako spochybňovala zachovanie totožnosti činu, rozširovala ho o nejaké ďalšie konanie a vyžadovala by si dodatočné rozšírenie vzneseného obvinenia. Aj súd v tomto smere tvrdí, že pre zachovanie totožnosti skutku postačuje čo i len zachovanie konania. Hoci u firmy Q. išlo o dodávateľa projektových prác a nie priamo o prijímateľa nenávratného finančného príspevku, generálny prokurátor s odkazom na preukázaný finančný tok od poskytovateľa cez prijímateľa k reťazovitým dodávateľom i naďalej zastáva názor, že nenávratný finančný príspevok nestratil svoj účelový a podmienený charakter. Aj prvostupňový súd pritom zistil, že finančné prostriedky od poskytovateľa boli poukázané obcou ako ich prijímateľom na účet firmy E., odtiaľ na účet firmy H. a následne na účet Q.. V dôsledku konania obvineného A. Č. v časti spoločne so zomrelým Y. D. v januári 2011 a v časti spoločne s obvinenou K. N. v júni 2011 použili peňažné prostriedky vyplatené na firemný účet pre vlastnú potrebu, hoci mali byť ďalej predisponované skutočným realizátorom a dodávateľom prác na inkriminovanom diele, ktorí mali jasnú vedomosť o prácach na zákazke financovanej najmä z prostriedkov fondu Európskej únie. Podľa výpovedí viacerých svedkov - poškodených ich požiadavky o úhradu splatných faktúr obvinený A. Č. aj odbíjal odkazovaním úhrad, že až keď budú vyplatené peniaze z eurofondov. Podľa generálneho prokurátora sa prvostupňový súd nekriticky spoľahol iba na tvrdenie obvineného A. Č., že išlo o rozhodnutie konateľa (ktorým bol jeho švagor Y. D.) pre neuhradenie faktúr, a to bez nejakého vyhodnotenia preukázaných skutočností vyplývajúcich z vykonaných dôkazov, ako jednotlivo tak aj v ich súhrne.

Ďalej dovolateľ poukázal na ten fakt, že v januári 2011 boli na účet firmy Q. objednávateľom vyplatené finančné prostriedky ako záloha za účelom vyplatenia subdodávateľov na základe ich sťažností ohľadom neuhradenia ich splatných faktúr a aj napriek tomu ich na daný účel obvinený A. Č. s Y. D. nepoužili, ale vybrali ich a dali ich zaúčtovať do pokladne firmy Q. ako výdavky bez v počte 20 splátok v celkovej sume 311 776,32 eur v prospech spoločnosti L. zastupovanej A. N. a K. N.. Namiesto toho v nasledovnom období skupovali osobné motorové vozidlá Škoda Octavia (Y. D.) a BMW X5 (A. Č.). Bol to pritom práve obvinený A. Č., ktorý poškodených subdodávateľov uvádzal do omylu v otázke úhrad ich splatných faktúr, pričom sám súd skonštatoval, že tento obvinený sa s viacerými odmietal kontaktovať, vyhýbal sa im, pričom za spoločnosť Q. ako fyzická osoba prevzal ručenie, aby pohľadávky spoločnosti G. (predtým E. V.; pozn. najvyššieho súdu) boli uhradené. Generálny prokurátor vyjadril nesúhlas so záverom súdu, že Y. D. 31. mája 2011 kupoval osobné motorové vozidlo BMW za sumu 57 000 eur a k tejto kúpe mohlo dôjsť, pretože súdu zjavne ušlo, že na účet spoločnosti Q. boli ako úhrady jej dvoch faktúr z účtu spoločnosti H. B., s.r.o. zaslané peniaze 1. júna 2011. Z logického a chronologického hľadiska je evidentné, že predmetné vozidlo bolo kupované pred prijatím ďalších finančných prostriedkov, ktoré aj tak boli v prevažnej výške poukázané do dispozičnej sféry obvinenej K. N. a predmetné vozidlo bolo kupované a používané obvineným A. Č. z prostriedkov vyplatených zálohovo firme Q. za účelom vyrovnania záväzkov voči svojim veriteľom pracujúcim na dotknutej stavbe. Z tohto dôvodu generálny prokurátor namietol záver súdu, že obvinený A. Č. nemal na rozhodnutie o naložení s uvedenými finančnými prostriedkami žiadny dosah, nakoľko on nebol ani spoločníkom, ani konateľom spoločnosti a že toto vozidlo napokon tvorilo majetok spoločnosti.

Ohľadom uvedenej skutočnosti je podľa generálneho prokurátora potrebné zdôrazniť, že Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky už 20. mája 2011 zaslalo na účet obce Š. sumu 866 237,60 eur z poskytnutého nenávratného finančného príspevku, celkovo čerpaného vo výške 915 135,02 eur. Následne 24. mája 2011 bola z účtu obce poukázaná firme E. suma v celkovej výške 907

256,67 eur. Firma E., ktorá poskytla dodávateľom zálohu 300 000 eur už v januári 2011, zaslala 1. júna 2011 na účet H. B. ďalších spolu 505 579,86 eur a spoločnosť H. B., okrem bezodkladného posunutia uvedenej peňažnej zálohy, previedla okamžite firme Q. 507 751,49 eur. Zhodnotením týchto reťazovitých transakcií je podľa generálneho prokurátora evidentné, že na účet firmy Q. bolo po dvakrát pripísaných dostatok finančných prostriedkov, v oboch prípadoch presahujúcich výšku splatných pohľadávok voči subdodávateľom, a preto je aj týmto spôsobom preukázaný úmysel obvineného A. Č. neplatiť za dodávky viacerým veriteľom. Okrem toho boli ďalšie finančné prostriedky pochádzajúce z verejných zdrojov, a to vo väčšom podiele z rozpočtu Európskej únie a pripísané na účet Q. v sume vyše 507 000 eur, práve obvineným A. Č. poukázané vo výške okolo 309 000 eur na účet spoločnosti L. na podklade nepravdivej a fiktívnej fakturácie položiek na stavbe v obci Š., čo skonštatoval aj sám prvostupňový súd, odkiaľ ich vybrala obvinená K. N. v sprievode A. Č., ktorému ich aj ponechala. Je teda evidentné, že ako úhradu vystavených faktúr spoločnosťou L., s.r.o. bola v mene spoločnosti Q. s.r.o. dokladovaná čiastka spolu 621 254,75 eur. Súd sa však vyhol hodnoteniu preukázaných skutočností, že predmetná fakturácia firmy L., najmä faktúrou zo 7. decembra 2010 v sume 609 478,73 eur, bola nepravdivá, nesprávna a falošná a že suma 307 500 eur bola ihneď z účtu L. vybratá a odovzdaná obvinenému A. Č.. Podvodný zámer obvineného A. Č. neplatiť subdodávateľov je podľa generálneho prokurátora umocnený tiež skutočnosťou, že zo zvyšných peňazí zdokladoval pôžičku pre spoločnosť W. 13. júna 2011 na základe zmluvy o pôžičke, o ktorej konateľka menovanej spoločnosti (ktorá splnomocnila na jej zastupovanie práve A. Č.) nevedela a ani pokladničný doklad o prevzatí uvedenej sumy nepodpisovala a nemala vôbec žiadne vedomosti o tom, aké obchody táto spoločnosť vykonáva, čím je práve na rozdiel od krátkozrakého a neodborného pohľadu Špecializovaného trestného súdu možné a zároveň potrebné konštatovať, že u obvineného Č. išlo o fingované úkony pri dokladovaní použitia peňažných prostriedkov a o úmysel neplatiť subdodávateľov na eurofondovom projekte.

Generálny prokurátor namietol stanovisko súdu, keď tento konštatoval nemožnosť odsúdenia obvinených za zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, nenaplnenie znakov tejto skutkovej podstaty a keď konštatoval, že obstarané dôkazy nepreukazujú dostatočným spôsobom, že obvinení svojim konaním naplnili všetky pojmové znaky zažalovaného trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona.

Citujúc rozhodnutie prvostupňového súdu, generálny prokurátor uviedol, že hoci na jednej strane aj odvolací súd považuje za nepochybné, že v danej veci došlo k porušeniu finančnej disciplíny pri fakturácii a že trestnú zodpovednosť môže niesť aj niekto iný ako obvinení s ohľadom na úlohu prokurátora a na to, že firma L. mala vykonať práce v oveľa väčšom rozsahu, na druhej strane súd prvého stupňa s konštatovaním o fiktívnych prácach firmou L. oslobodil obvinených spod obžaloby, odôvodňujúc svoje rozhodnutie viazanosťou právnym názorom odvolacieho súdu. Prvostupňový súd nemožnosť odsúdenia odôvodnil aj údajným rozšírením skutku v obžalobe bez dodržania zákonného postupu. Špecializovaný trestný súd by však podľa generálneho prokurátora mal brať na zreteľ tie skutočnosti, že základná skutková podstata trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev (resp. od 1. júla 2016 Európskej únie) podľa § 261 Trestného zákona nevyžaduje spôsobenie škody, a preto pri tomto zákonnom ustanovení ani neprichádza do úvahy posudzovať postavenie nejakej poškodenej osoby s dôsledkom jeho dodatočného uvedenia pre kvantifikáciu kvalifikovanej skutkovej okolnosti ako nový skutok.

Generálny prokurátor namietol, že prvostupňový súd pri takto zistenom a preukázanom konaní oslobodil obvinených spod obžaloby, čo považuje za nesprávne, nespravodlivé a nezákonné. Prokuratúrou totiž boli zabezpečené a riadne vykonané dôkazy, zrozumiteľne a jednoznačne vyhodnotené skutočnosti relevantné pre potvrdenie, že boli naplnené znaky žalovaných trestných činov u oboch obvinených, poukazujúc pritom na obsah obžaloby, záverečné reči a odvolania.

Podvodné konanie obvineného A. Č. preukazuje to, že v súvislosti s uplatňovaním a faktúrovaním prác zo strany obchodnej spoločnosti L. vykonával služby, uzavretie zmlúv a nevyplatenie odmien skutočným dodávateľom za dodávky materiálu a prác na projekte financovanom z tzv. eurofondov. Fiktívne doklady

a spätné odovzdanie obvineným A. Č. prevádzaných finančných prostriedkov, pochádzajúcich z vyplateného nenávratného finančného príspevku, zabezpečila a realizovala obvinená K. N.. Úmyselne a vedome tak podľa generálneho prokurátora Slovenskej republiky spoločne konali so spôsobením škody viacerým poškodeným, a to aj s vyčísleným peňažným dopadom na finančné záujmy Európskej únie.

K naplneniu subjektívnej stránky trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona uviedol, že pri tomto je preukázaný aj tzv. prvotný úmysel, keď už pri vyplatení peňažnej zálohy objednávateľom obvinený neuhradil splatné záväzky dodávateľom, tieto strovil pre iné účely a dokladoval pre vyplatenie obchodnej spoločnosti zastupovanou obvinenou. Na naplnenie ich trestnej zodpovednosti je tak preukázané aj zavinenie škodlivého následku. V tejto súvislosti generálny prokurátor namietol záver prvostupňového súdu, že nebol preukázaný úmysel obvineného Č. už v čase jeho oslovovania subdodávateľov nezaplatiť im za materiál či práce a že za takéto konanie nie je možné považovať ani to, že ich následne po splatnosti faktúr zavádzal s rôznymi tvrdeniami o dôvodoch ich nezaplatenia, pretože jednak vzhľadom na insolventnosť je takéto ubezpečovanie pochopiteľné a že jeho konanie nie je trestným činom, ale ide o obchodnoprávny vzťah, v čoho dôsledku súd oslobodil obvineného spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku.

Rovnako sa generálny prokurátor nestotožnil ani so záverom prvostupňového súdu, že v prípade obvinenej K. N. nebolo dokázané, že zažalovaný skutok spáchala. Súd totiž pri svojom posudzovaní vykonaných dôkazov vyhodnotil okolnosti jednostranne len v prospech menovanej, opomínajúc preukázané skutočnosti, že obvinená podpisovala fingované dohody o vykonaní prác ako podklad pre ich faktúrovanie spoločnosťou L. a realizovala výber peňažnej hotovosti z transakcie finančných prostriedkov pochádzajúcich z tzv. eurofondov, s ktorou nakladala neobvyklým spôsobom, pričom súd ani neumožnil vykonanie ďalších dôkazov k potvrdeniu formy súčinnosti obvinenej poskytnutej obvinenému Č.. Ak aj svedkovia za subdodávateľov, ktorí popreli účasť firmy L., ktorej konateľkou je obvinená, na predmetnom stavenisku, nedošli s ňou do kontaktu, takéto skutočnosť ju nezbujuje trestnoprávnej zodpovednosti za aj ňou predstierané podklady pre faktúrovanie neoprávnených položiek.

Generálny prokurátor má za to, že skutok uvedený v obžalobnom návrhu bez najmenších pochybností zodpovedá výsledkom dokazovania vykonanom na hlavnom pojednávaní, že u oboch menovaných naplnia všetky zákonné znaky skutkovej podstaty pokračovacieho zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona v súbehu s obzvlášť závažným zločinom podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, a to v oboch prípadoch vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona.

Oslobodzujúcim rozhodnutím bol v dôsledku rozporuplného vyhodnotenia, resp. opomenutia vyhodnotenia vykonaných dôkazov nesprávne právne posúdený zistený skutkový stav, čím došlo k porušeniu § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Odvolací súd opätovne podľa dovolateľa konal v pochybnom a nesprávnom zložení senátu, tendenčne a bez riadneho vyhodnotenia a posúdenia argumentácií v odvolaniach prokurátora, čím napokon potvrdil oslobodzujúci rozsudok.

Generálny prokurátor navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. BB-4T/10/2015, z 21. marca 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6To/7/2018, z 30. októbra 2019 bol v prospech obvinených porušený zákon v § 2 ods. 12, § 285 písm. b), c), § 317 ods. 1, § 319, § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku a § 20, § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a), § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona. Aby podľa § 386 ods. 2 zrušil uvedené rozhodnutia ako aj ostatné na ne nadväzujúce rozhodnutia a Špecializovanému trestnému súdu podľa § 388 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený A. Č. sa k dovolaniu vyjadril tak, že napadnuté rozhodnutia považuje za skutkovo a právne správne.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku uviedol, že zo záznamu predsedníčky senátu z 30. októbra 2019 vyplýva, že člena senátu, JUDr. Štefana Michalíka, z dôvodu čerpania dovolenky nahradil JUDr. Štefan Harabin. Dikcia predmetného dovolacieho dôvodu podľa obvineného nebola naplnená, pričom generálny prokurátor bol oprávnený namietať údajné nezákonné zloženie senátu už na verejnom zasadnutí konanom 30. októbra 2019, čo však neurobil.

Pokiaľ ide o zloženie senátu, ktorý vo veci rozhodoval na neverejnom zasadnutí konanom 14. júna 2017, k tomu uviedol, že nakoľko JUDr. Viliam Dohňanský sa v tom čase nachádzal na dovolenke, prípisom z 12. júna 2017 bola ako zastupujúca členka senátu správne určená JUDr. Dana Wänkeová. Generálnemu prokurátorovi podľa obvineného neprináleží spochybňovať urgentnosť rozhodovania v letných mesiacoch 2017. Generálny prokurátor pritom sám poukázal na skutočnosť, že sudca JUDr. Viliam Dohňanský bol prítomný na rozhodovaní až po 12. júli 2017, a teda nie v júni 2017, kedy sa rozhodovalo v tejto trestnej veci. V dovolenkovom období od 14. júna 2017 do 28. júna 2017 bolo podľa obvineného v dôsledku neprítomnosti viacerých sudcov odôvodnené obsadenie ostatných členov senátu rozličnými sudcami mimo ich pôvodne určené zloženie podľa rozvrhu práce týkajúceho sa senátu 6T, a to aj pre veci odvolacieho či dovolacieho konania.

K dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený podotkol, že v tomto trestnom konaní bolo dostatočne preukázané, že neboli naplnené zákonné znaky stíhanej trestnej činnosti.

Dovolanie sa podľa obvineného v tomto smere neopiera o právne námietky, nakoľko je založené iba na skutkových výhradách; ide teda o námietky, ktoré vecne nezodpovedajú uplatnenému dovolaciemu dôvodu. Podstatu námietok generálneho prokurátora totiž predstavuje najmä neúplnosť zistenia skutkového stavu zo strany súdu prvého stupňa ako aj jeho následné nesprávne, resp. nedostatočné zhodnotenie. K naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku podľa obvineného nemôže dôjsť len preto, že generálny prokurátor nie je spokojný s tým, ako súdy vyhodnotili dôkaznú situáciu. Dovolanie svojim obsahom zodpovedá skôr obžalobe alebo riadnemu opravnému prostriedku, avšak nedisponuje platnými dovolacími dôvodmi.

Obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol dovolanie generálneho prokurátora, resp. ho podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol a vyslovil, že napadnutými rozhodnutiami nebol v prospech obvinených porušený zákon a tieto rozhodnutia ako aj ostatné na ne nadväzujúce rozhodnutia potvrdil.

Obvinená K. N. vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že sa plne stotožňuje s rozhodnutiami Špecializovaného trestného súdu ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

V preskúmvanej veci bol podľa obvinenej správne aplikovaný § 2 ods. 12 Trestného poriadku, pričom jednotlivé rozhodnutia obsahujú obsiahne a vyčerpávajúce odôvodnenie. Generálny prokurátor namiesto toho svoje dovolanie opiera o rovnaké skutočnosti, aké pred ním namietať prokurátor v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa.

Pokiaľ ide o nahradenie JUDr. Viliama Dohňanského 4. júna 2017, k tomu obvinená uviedla, že generálny prokurátor síce vyčerpávajúco vymenoval trestné veci, kde ako člen senátu figuroval menovaný sudca, avšak samo o sebe to nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Je totiž výlučne v kompetencii Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodnúť v čase neprítomnosti ktoréhokoľvek sudcu o jeho prípadnej výmene. To, že člen senátu čerpal dovolenku a z toho dôvodu sa nemohol zúčastniť na rozhodovaní vo veci, napokon, konštatuje aj samotný dovolateľ. Existencia zákonného dôvodu na zastúpenie člena senátu v relevantnom období tak bola jednoznačne daná. S týmto dovolacím dôvodom sa pritom nemožno stotožniť aj preto, lebo skutočnosť o tom, že došlo k výmene člena senátu, bola prokurátorovi známa už skôr, avšak nijako na ňu nereagoval.

Podľa obvinenej nemožno prihladať ani na tvrdenia generálneho prokurátora, ktorými sa snaží dotvoriť obraz pochybného fungovania Najvyššieho súdu Slovenskej republiky poukazovaním na medializované články či rozhodovanie v iných kauzách.

Na adresu námietok týkajúcich sa dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinená uviedla, že nesúhlasí tvrdením generálneho prokurátora, že by konajúce súdy rozhodli len v jej prospech a opomenuli vyhodnotiť dôkazy svedčiace o opaku. Na inkriminovanom skutku obvinená podľa vlastných slov nebola žiadnym spôsobom zaangažovaná. V tomto konaní podľa obvinenej nedošlo k preukázaniu skutkového stavu a zozbieraní takých dôkazov, ktoré by umožnili podať obžalobu nielen na ňu samotnú, ale aj na ostatných obvinených, podotýkajúc, že dôkazné bremeno v tomto smere zaväzuje prokurátora.

Obvinená považuje poukazovanie na rovnaké pochybenia súdu, opieranie mimoriadneho opravného prostriedku o skutočnosti, o ktorých už bolo právoplatne rozhodnuté a využívanie argumentov, ktoré mali byť v konaní uplatnené skôr, za nezákonný postup zo strany generálneho prokurátora.

Z týchto dôvodov navrhla, aby najvyšší súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol podané dovolanie generálneho prokurátora alebo, aby vyslovil, že napadnutými rozhodnutiami nebol porušený zákon v prospech obvinených a aby potvrdil tieto rozhodnutia.

Z vyjadrenia poškodenej spoločnosti Y. s.r.o. vyplýva, že sa v celom rozsahu stotožňuje s podaným dovolaním.

Spáchanie skutku, ktorým bola tejto spoločnosti spôsobená škoda, bolo jasne preukázané, pričom konanie obvinených treba považovať za úmyselné a flagrantné porušenie Trestného zákona. Obvinení spoločne zapríčinili stav, kedy dodávateľom, ktorí skutočne zrealizovali dielo na základe dohody so spoločnosťou Q., svoje záväzky nespĺnili, hoci preukázateľne mali dostatok prostriedkov na ich splnenie. Práce od dodávateľov využili na to, aby im mohla byť vyplatená cena za diela, z ktorej následne mali vyplatiť práce dodávateľom. Napriek tomu spoločnosť Q. uhradila iba pochybnú faktúru voči spoločnosti L., ktorá nezrealizovala dané práce. Na to, aby obvinení mohli podvodne vylákať úhradu sumy pochádzajúcej z Európskych spoločenstiev, úmyselne zneužili práce, ktoré vyhotovili poškodenej spoločnosti bez toho, aby im uhradili cenu za tieto práce.

Hoci poškodená spoločnosť nemá dôveru v to, že by sa domohla náhrady škody, konanie obvinených nie je možné považovať za také, za ktoré by nemali byť zákonným spôsobom potrestaní.

Najmä u obvineného A. Č. podľa poškodenej spoločnosti nie je vidieť žiadny záujem na riadnom splnení jeho povinnosti, ale na osobnom prospechu z verejných zdrojov a z prác tretích subjektov. Spoločnosť Y. s.r.o si pritom svoj nárok na náhradu škody vo výške 16 097,37 eur neuplatnila v žiadnom inom konaní, pričom z tohto nároku doposiaľ spoločnosti nebolo nič uhradené.

Navrhla vyhovieť dovolaniu generálneho prokurátora v celom rozsahu.

Poškodená spoločnosť Y, s.r.o. (teraz H, s.r.o.) vyjadrila súhlas s dovolaním generálneho prokurátora, pričom týmto mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutia označila za nesprávne a nezákonné.

Podľa jej názoru je zarážajúce, ak v období, keď sa pracuje na transparentnosti a očistení justície, vychádza na povrch korupčné správanie sudcov. Hoci predmetný prípad nebol medializovaný, je otázna motivácia, resp. dôvody rozhodovania najvyššieho súdu v mimoriadnom zložení (nezákonne a nesprávne obsadený senát) a v mimoriadnom čase (dovolenka jedného z členov senátu). Keďže mená niektorých členov dotknutého odvolacieho senátu sú verejne známe z titulu „nekonformného“ rozhodovania, je namieste, aby dovolací súd nezávisle a nestranné prešetril, či vec rozhodovali zákonní sudcovia a či

rozhodli v súlade so zákonom.

Napadnuté rozhodnutia sú výsmechom spravodlivosti, poctivého podnikania a návodom, ako „vytunelovať“ eurofondy, prostriedky štátneho rozpočtu a taktiež prostriedky poškodených spoločností, keďže spoločnosť Q. bola vymazaná z obchodného registra, a teda zanikla bez toho, aby ona či obvinený A. Č. a spol. nahradili škodu, ktorá poškodeným reálne vznikla.

Poškodená spoločnosť sa s tak otáznym právnym posúdením, ako je tomu v napadnutých rozhodnutiach, ešte nestretla. Absurdita je o to väčšia, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že boli naplnené nielen objektívne znaky skutkovej podstaty trestného činu, ktorého spáchanie sa pripisuje konaniu obvinených, ale aj subjektívna stránka vo forme úmyslu. Súdu však nestačili výpovede svedkov, samotné konanie obvinených, nápadne sa zhodujúce fakturované sumy pre spoločnosť, ktorá reálne žiadne práce ani tovar nedodala, výbery v hotovosti vo vysokých sumách, ktoré neboli použité na úhradu záväzkov a podobne. Podľa poškodenej spoločnosti vyvstáva otázka, aký dôkaz by ešte mal byť vykonaný, keď každému je už zo súčasnej dôkaznej situácie zrejmé, kto a čo spáchal a že nemôže ísť iba o civilnoprávne nároky, keď Trestný zákon také konanie kvalifikuje ako trestný čin.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací po zistení, že dovolanie generálneho prokurátora spĺňa všetky formálne podmienky v zmysle § 382 písm. a), b) a d) až f) Trestného poriadku, sústredil svoju pozornosť na vecnú stránku podaného dovolania, pričom dospel k záveru, že mu nie je možné vyhovieť, nakoľko zrejším spôsobom nespĺňa dôvody dovolania uvedené v § 371 (ods. 1) Trestného poriadku.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, čo znamená, že si ho nemožno zamieňať s odvolaním a jeho uplatnením tak nahrádzať, resp. násobiť právo na podanie odvolania. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku vyjadrujú okrem iného aj jednotlivé dovolacie dôvody, nakoľko tieto sú v Trestnom poriadku (§ 371 ods. 1, ods. 3) vymedzené podstatne užšie ako je tomu pri odvolaní. Pre vyslovenie záveru o ich existencii totiž musí záujem na zákonnosti a spravodlivosti výrazne prevyšovať nad záujmom na stabilite súdneho rozhodnutia, resp. ním formulovaného právneho stavu. Dovolanie inými slovami nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších.

Pokiaľ ide o východiská, s ktorými dovolací súd pristupuje k uplatneniu svojej prieskumnej povinnosti, žiada sa zvýrazniť, že jeho viazanosť dôvodmi podaného dovolania v zmysle § 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku sa netýka formálno-právneho uplatnenia niektorého (či viacerých) z dovolacích dôvodov vymedzených v § 371 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku, ale vecných chýb, ktoré dovolateľ vo svojom podaní namietol (R 120/2012). To znamená, že zodpovednosť za kvalitu podaného dovolania znáša výlučne dovolateľ, ktorý svojím podaním určuje mantinely prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto nemôže na seba preberať vlastnú aktivitu dovolateľa a iniciatívne zisťovať chyby v napadnutom rozhodnutí, alebo aj v jemu predchádzajúcom konaní, ktoré by zodpovedali niektorému z prípustných dovolacích dôvodov.

Opodstatnenosť dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku generálny prokurátor založil v princípe na rovnakej námietke tak pri prvom, ako aj druhom rozhodovaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pozícii odvolacieho súdu v tejto veci. Ani v jednom prípade totiž podľa generálneho prokurátora nebol daný dôvod na zastúpenie člena senátu z titulu čerpania jeho dovolenky, nakoľko nešlo o vec, ktorá by nezniesla odklad. V prípade senátu, kde chýbajúceho člena JUDr. Viliama Dohňanského 14. júna 2017 zastúpila JUDr. Dana Wänkeová, navyše podľa názoru generálneho prokurátora nebol v čase rozhodovania tohto senátu riadne zdokumentovaný dôvod uvedeného zastupovania, pričom pokiaľ ide o tvrdené nezákonné zloženie senátu 30. októbra 2019, tak k tomu došlo aj preto, lebo JUDr. Štefan Harabin nebol členom dotknutého senátu v čase predloženia veci.

Podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak súd rozhodol v nezákonnom zložení.

Citovaný dovolací dôvod môžu naplniť rôzne pochybenia súvisiace s jeho formáciou či personálnym obsadením. V súlade s naznačeným tak napríklad môže ísť o prípad, ak zloženie súdu nezodpovedalo ustanoveniam § 2 ods. 16, § 237 ods. 3 alebo § 349 ods. 2 Trestného poriadku (najčastejšie, ak namiesto senátu rozhodol samosudca), alebo ak ide o rozhodovanie, ktorému predchádzalo pridelenie veci spojené s porušením pravidiel podľa zákona a rozvrhu práce dotknutého súdu v zmysle § 51 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov - konkrétne náležitosti zloženia súdu nie sú obsiahnuté výlučne v predpisoch trestného práva. Aktuálne rozoberaný dovolací dôvod, popri dovolacom dôvode uvedenom v § 371 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, predstavuje účinný prostriedok nápravy v prípade, ak došlo k odňatiu veci zákonnému sudcovi, a teda ak bol porušený čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Ešte pred vecným skúmaním uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal aj splnením tzv. podmienky uplatnenia námietky dovolateľovi známej okolnosti v zmysle prvej vety § 371 ods. 4 Trestného poriadku, ktoré ustanovenie s výnimkou ministra spravodlivosti pre účinné podanie dovolania pri taxatívne vybraných dovolacích dôvodoch [§ 371 ods. 1 písm. a) až g) Trestného poriadku] vyžaduje, aby vytýkaná okolnosť, ktorá má založiť naplnenie dovolacieho dôvodu, bola dovolateľom uplatnená najneskôr v odvolacom konaní, ak mu táto okolnosť v priebehu konania nepochybne bola, resp. musela byť známa. V opačnom prípade zákon výslovne „sankcionuje“ dovolateľa za jeho predošlú vedomú pasivitu v konaní nemožnosťou účinného použitia vytýkanej okolnosti ako podkladu pre splnenie uplatneného dovolacieho dôvodu (k tomu viď S 11/2016-II. alebo ZSP 35/2013-II.).

V kontexte predchádzajúceho odseku, pokiaľ ide o senát odvolacieho súdu, ktorý vo veci rozhodol 30. októbra 2019 a v súvislosti s ktorým generálny prokurátor namietol účasť JUDr. Štefana Harabina na rozhodovaní, tak v tomto prípade nie je splnená podmienka uvedená v § 371 ods. 4 Trestného poriadku. Zo spisu jednoznačne vyplýva, že po predložení veci Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 15. mája 2018, ba ani priamo na verejnom zasadnutí konanom 30. októbra 2019 za účelom rozhodnutia o odvolaní prokurátora, tam osobne prítomná prokurátora nevzniesla žiadne výhrady k účasti JUDr. Štefana Harabina ako člena odvolacieho senátu, a to aj napriek tomu, že predsedníčkou senátu na začiatku tohto verejného zasadnutia bola upovedomená o zložení dotknutého senátu. Túto časť dovolacej námietky preto Najvyšší súd Slovenskej republiky bez ďalšieho odmietol.

Na rozdiel od predchádzajúcim odsekom uvedeného prípadu, hoci prokurátor v priebehu pôvodného konania formálne namietol účasť JUDr. Dany Wänkeovej na rozhodovaní, a teda zloženie senátu odvolacieho súdu, ktorý v tejto veci rozhodol uznesením 14. júna 2017, tak ani tejto okolnosti, ktorá má založiť dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, nemožno z pohľadu dovolacieho súdu priznať žiadnu relevanciu.

Pri skúmaní existencie analyzovaného dovolacieho dôvodu sú totiž podstatné zistenia, ktoré sa týkajú výhradne zloženia senátu, ktorý vydal dovolaním napadnuté rozhodnutie. Účasť sudkyne JUDr. Dany Wänkeovej na rozhodovaní v tejto veci uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6To/11/2016, zo 14. júna 2017 pritom nepredstavuje dovolaním napadnuté rozhodnutie, ba ani žiadne z rozhodnutí, ktoré sú uvedené v taxatívnom výpočte § 368 ods. 2 Trestného poriadku - pri rozhodnutí podľa § 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku nemôže ísť o prípad, keď bolo rozhodnutie podľa § 368 ods. 2 písm. a) až g) Trestného poriadku nadriadeným súdom zrušené a vrátené súdu nižšieho stupňa na ďalšie konanie. V dotknutom prípade v zmysle § 386 ods. 1 Trestného poriadku zároveň nejde ani o konanie, ktoré dovolaním prípustnému a napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Ostatnou vetou ohraničené štádium trestného konania treba v súvislosti dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku vnímať v logickom kontexte s ustanovením § 374 ods. 3 Trestného poriadku (ako aj s § 369 a § 372 ods. 1 Trestného poriadku), podľa ktorého v dovolaní možno uplatňovať ako dôvod dovolania aj konanie na súde prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o

riadnom opravnom prostriedku. Ako vyplýva z už uvedeného, JUDr. Dana Wänkeová nebola (ani) členkou senátu, ktorý v tejto veci rozhodoval na prvom stupni - výsledkom jej činnosti teda nebolo rozhodnutie, ktoré by bolo preskúmané odvolacím súdom, resp. jeho dovolaním napadnutým druhostupňovým rozhodnutím. V zmysle citovaného ustanovenia možno založiť dôvod dovolania na chybe, ktorá nastala v priebehu konania na prvostupňovom súde, pričom k jej náprave nedošlo v priebehu riadneho opravného konania - samotnú námietku týkajúcu sa nezákonného zloženia odvolacieho súdu však v danom prípade eventuálne (ak by bola opodstatnená) nemohol napraviť nielen súd prvého stupňa po vrátení veci na nové prejednanie a rozhodnutie, ale ani odvolací súd konajúci vo veci po druhýkrát. Napokon, zrušenie tzv. zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu, konajúceho vo veci takpovediac „v prvom kole“, nepripúšťa ani ustanovenie § 386 ods. 2 Trestného poriadku.

Druhý z uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku napína okolnosť, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Účinné uplatnenie tohto dovolacieho dôvodu pripúšťa dve alternatívy; prvá umožňuje namietať nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku, druhá oprávňuje dovolateľa uplatniť výhradu nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia. Za každých okolností však musí ísť o námietky právne a nie skutkové, keďže to jednoznačne vylučuje dikcia vety za bodkočiarkou ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Najvyšší súd z titulu dovolania obvineného alebo generálneho prokurátora podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku, prípadne osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku, teda nemôže preskúmavať správnosť skutkových zistení a postup, akým konajúce súdy v konkrétnej veci vyhodnotili dôkaznú situáciu, nakoľko k takejto činnosti nedochádza na poklade hmotnoprávnych, ale procesných ustanovení (k tomu viď R 57/2007-II., ZSP 46/2013-II., R 47/2014-II.).

Špecializovaný trestný súd podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodil obvineného A. Č. spod obžaloby po prijatí záveru, že skutok nie je trestným činom. Prvostupňový súd toto svoje rozhodnutie v podstate odôvodnil tým, že čo sa týka naplnenia znakov skutkovej podstaty zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, tak uznaniu viny obvinených v prvom rade bránila procesná chyba, ku ktorej došlo pri podaní obžaloby, keďže nebola zachovaná totožnosť skutku v zmysle § 325 ods. 2 a § 278 ods. 1 Trestného poriadku (viď str. 21-22 rozsudku súdu prvého stupňa). Odhliadnuc od záveru uvedeného v predošlej vete, Špecializovaný trestný súd konštatoval (na str. 22-23 rozsudku), že nielen z výpovede svedka Ing. H. N., ale aj z ďalších listinných dôkazov vyplynulo, že finančné prostriedky z rozpočtu Európskych spoločností neboli predmetom sprenevery, ako sa toho domáhal prokurátor v podanej obžalobe. Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu skutku (aj) ako zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, Špecializovaný trestný súd k tomu uviedol (predovšetkým na str. 28-29), že obstarané dôkazy nepreukazujú dostatočným spôsobom, že obžalovaní svojim konaním naplnili všetky pojmové znaky zažalovaného trestného činu podvodu. Vykonanými dôkazmi podľa Špecializovaného trestného súdu síce bol preukázaný skutkový dej, nie však úmysel obvineného A. Č. už v čase jeho oslovovania subdodávateľov nezaplatiť im za materiál či práce.

Obvinená K. N. bola v preskúmanej veci podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku oslobodená spod obžaloby, nakoľko podľa Špecializovaného trestného súdu nebolo dokázané, že spáchala inkriminovaný skutok. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa v tomto smere vyplýva (viď bližšie najmä str. 29-30), že nebola preukázaná akákoľvek spoluúčasť menovanej na spáchaní inkriminovanej trestnej činnosti.

Najvyšší súd k spôsobu, akým bolo v tejto trestnej veci rozhodnuté uvádza, že oslobodeniu spod obžaloby podľa § 285 písm. a) alebo c) Trestného poriadku vždy predchádza skutkový záver súdu, ktorý je výsledkom hodnotenia konkrétnej dôkaznej situácie, že [písm. a)] nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný alebo [písm. c)] nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný. Pri oslobodení v takýchto prípadoch preto neprichádza do úvahy možnosť účinného

dovolania sa niektorého z dôvodov uvedených v prvom odseku § 371 Trestného poriadku, a teda vrátane dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Za danej procesnej situácie je jedinou oprávnenou osobou na podanie dovolania minister spravodlivosti, a to na podklade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Pri oslobodení spod obžaloby postupom podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku, a teda ak skutok nie je trestným činom, je možnosť podania dovolania v neprospech obvineného z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku o niečo zložitejšia. Minister spravodlivosti ako aj generálny prokurátor tento dovolací dôvod môžu účinne použiť, ak skutok, pre ktorý bol obvinený stíhaný, je trestným činom. Ak však oslobodenie obvineného bolo spojené s konštatovaním, že sa skutok síce stal a spáchal ho obvinený, avšak podoba skutku zisteného súdom nezodpovedá spáchaniu trestného činu (napr. pre nedostatok subjektívnej stránky, nedostatok potrebnej výšky škody či zistenie okolnosti, ktorá vylučuje protiprávnosť činu), potom dovolací súd nemôže skúmať a meniť správnosť a úplnosť skutkových zistení, ku ktorým dospeli skôr konajúce súdy. V takom prípade môže podať dovolanie opäť len minister spravodlivosti z dôvodu uvedeného v treťom odseku § 371 Trestného poriadku [k ostatným dvom odsekmi tohto rozhodnutia viď aj komentár k § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v monografii Čentěš, J., Kurilovská, L., Šimovček, I., Burda, E. a kol. Trestný poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2020, dostupnej na internetovej stránke beck.online.sk].

Z už uvedenej argumentácie vyplýva, že podaniu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v tejto veci bránia negatívne skutkové zistenia ustálené prvostupňovým a taktiež odvolacím súdom. Generálnym prokurátorom uplatnená dovolacia argumentácia bola založená výhradne na spochybňovaní skutkových zistení, ku ktorým dospeli vo veci skôr konajúce súdy. Inými slovami jednotlivé námietky v skutočnosti nenapádali právne posúdenie skutku, ale prostredníctvom nich sa generálny prokurátor domáhal presadenia vlastného pohľadu na hodnotenie dôkazov, výsledkom čoho by boli odlišné skutkové závery. Jeho dovolacie výhrady sa preto celkom mňajú s obsahovým poňatím deklarovaného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Nakoľko Najvyšší súd Slovenskej republiky v preskúmvanej trestnej veci nezistil opodstatnenosť žiadnej uplatnenej dovolacej námietky z hľadiska jej možného podradenia pod niektorý z dovolacích dôvodov uvedených v prvom odseku § 371 Trestného poriadku, odmietol dovolanie generálneho prokurátora spôsobom, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 5:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.